

Raadsvoorstel

Onderwerp **Decembercirculaire gemeentefonds 2016**
 Registratienr 6140851 Steller/telnr Franke Hiemstra/ 76 98 Bijlagen geen

Classificatie	Openbaar	
	☐ Vertrouwelijk (bij gebruik van persoonsgegevens)	
Portefeuillehouder	Schroor	Raadscommissie F&V
Langetermijn agenda (LTA) Raad	LTA ja: ☐ Maand	Jaar
	LTA nee: ☒ Niet op LTA	

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. het restant van de extra uitkering (€ 55.000,--) die in 2016 wordt ontvangen voor het toezicht op de vierjaarlijkse uitvoering van energie audits op grote ondernemingen bij de jaarrekening 2016 te bestemmen naar 2017;
- II. het restant van de extra decentralisatie uitkering Innovatieve aanpak energiebesparing van € 50.000,-- in 2016 bij de jaarrekening 2016 te bestemmen naar 2017;
- III. de extra bijdrage van € 877.000,-- die in 2016 wordt ontvangen vanuit de decentralisatie uitkering Verhoogde asielinstroom bij de jaarrekening 2016 mee te nemen bij de resultaatbepaling en -bestemming op de verhoogde asielinstroom;
- IV. de verhoging van € 173.000,-- van de integratie uitkering Wmo over de jaarschijf 2015 bij de jaarrekening 2016 mee te nemen bij de resultaatbepaling en -bestemming op het sociaal domein;
- V. de verhoging van € 27.000,-- van de decentralisatie uitkering Maatschappelijke opvang over de jaarschijf 2015 bij de jaarrekening 2016 te bestemmen voor het budget Maatschappelijke opvang 2017;
- VI. de extra uitkering van jaarlijks € 81.000,-- in 2017 en 2018 die wordt ontvangen ter bestrijding van armoede bij ouderen te verrekenen met het betreffende programma en dit te verwerken in de begroting 2017 respectievelijk begroting 2018;
- VII. de verhoging van de integratie uitkering Sociaal Domein in 2017 van per saldo € 388.000,-- te verrekenen met het betreffende programma en dit te verwerken in de begroting 2017;
- VIII. de bijdrage van jaarlijks structureel 1,117 miljoen euro die vanaf 2017 wordt ontvangen voor de bestrijding van armoede bij kinderen te verrekenen met het betreffende programma en dit te verwerken in de begroting 2017;
- IX. de verlaging van de decentralisatie uitkering Brede impuls combinatiefuncties/ buurtsportcoaches met structureel € 4.000,-- vanaf 2017 te verrekenen met de algemene middelen;
- X. de gemeentebegroting 2017 op programmaniveau overeenkomstig te wijzigen.

Samenvatting

Dinsdag 6 december 2016 is de decembercirculaire gemeentefonds 2016 verschenen. In deze circulaire staat informatie over de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2016, 2017 en 2018. Daarnaast is informatie ontvangen (o.a. vanuit het CBS) over de ontwikkeling van de uitkeringsbasis (aantal inwoners, bijstandsontvangers, wooneenheden, enz.). Alle ontwikkelingen worden toegelicht in voorliggende nota en per ontwikkeling wordt een voorstel gedaan hoe om te gaan met de financiële effecten.

B&W-besluit d.d.: 7 februari 2017

De middelen die in december via het gemeentefonds worden ontvangen kunnen niet meer via een begrotingswijziging naar het juiste programma worden overgeboekt voor de uit te voeren activiteit. Daarom stellen we uw raad voor de extra middelen in het gemeentefonds te betrekken bij de resultaatbepaling 2016 op de activiteiten waarvoor het ontvangen is.

Op basis van de decembercirculaire 2016 en de actualisatie van de uitkeringsbasis (o.a. door geactualiseerde gegevens vanuit het CBS) wordt een resultaat verwacht van 4,065 miljoen euro. Ten opzichte van de septembercirculaire 2016 betekent dit een stijging van 2,321 miljoen euro. Het 'vrij besteedbaar resultaat' komt uit op 2,882 miljoen euro. Ten opzichte van de septembercirculaire 2016 betekent dit een stijging van 1,109 miljoen euro.

Aanleiding en doel

Dinsdag 6 december 2016 is de decembercirculaire gemeentefonds 2016 verschenen. In deze circulaire staat informatie over de hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds voor de jaren 2016, 2017 en 2018. Daarnaast is informatie ontvangen (o.a. vanuit het CBS) over de ontwikkeling van de uitkeringsbasis (aantal inwoners, bijstandsontvangers, wooneenheden, enz.). Alle ontwikkelingen worden toegelicht in voorliggende nota en per ontwikkeling wordt een voorstel gedaan hoe om te gaan met de financiële effecten.

Financiële consequenties

De decembercirculaire 2016 is de derde gemeentefonds circulaire van 2016. In de circulaire zijn een aantal mutaties opgenomen die betrekking hebben op de jaarschijf 2016. Gezien het late tijdstip waarop deze informatie verschijnt is het niet meer mogelijk deze mutaties in 2016 te verrekenen met de inhoudelijke programma's. Dit leidt er toe dat er in 2016 deels positief resultaat ontstaat op het gemeentefonds waarvan de tegenhanger – een negatief resultaat – staat op een inhoudelijk programma¹. Daarnaast zijn er in 2016 nog middelen toegevoegd die bestemd zijn voor besteding in 2017.

Uit onderstaande tabel blijkt dat het uiteindelijke vrij besteedbaar resultaat op het gemeentefonds na deze correctie uitkomt op 2,882 miljoen euro. De mutaties worden verder in dit voorstel toegelicht (zie ontwikkelingen in jaarschijf 2016).

Toelichting resultaat gemeentefonds 2016	Dec circ	Sept circ	Vershil
Concernresultaat gemeentefonds dec circ 2016	4.065	1.744	2.321
<i>Verrekeningen:</i>			
Energie audits	-55		
Innovatieve aanpak energiebesparing	-50		
Verhoogde asielinstream	-877		
WMO 2015	-173		
Maatschappelijke opvang 2015	-27		
	-1.182		
Vrij besteedbaar concernresultaat gemeentefonds	2.882	1.774	1.109

Op basis van de decembercirculaire 2016 en de actualisatie van de uitkeringsbasis (o.a. door geactualiseerde gegevens vanuit het CBS) wordt een resultaat verwacht van 4,065 miljoen euro. Ten opzichte van de septembercirculaire 2016 betekent dit een stijging van 2,321 miljoen euro. Het 'vrij besteedbaar resultaat' komt uit op 2,882 miljoen euro. Ten opzichte van de septembercirculaire 2016 betekent dit een stijging van 1,109 miljoen euro.

In de circulaire staan ook een aantal wijzigingen gegeven in de jaarschijf 2017 en 2018. De wijzigingen in 2017 worden via bijgevoegde begrotingswijziging verwerkt in de jaarschijf 2017. De wijzigingen in de jaarschijf 2018 worden meegenomen bij het opstellen van de ontwerpbegroting 2018.

Ontwikkelingen in de jaarschijf 2016

Taakmutatie Energie audits

Gemeenten zijn vanaf 2015 als bevoegd gezag verantwoordelijk voor het toezicht op de vierjaarlijkse uitvoering van energie audits door grote ondernemingen. Voor de uitvoeringslasten van deze extra toezichtstaak worden gemeenten gecompenseerd. In 2016 ontvangt Groningen 55 duizend euro voor dit onderwerp. Het bedrag is bestemd voor eenmalige kosten (zoals training) en voor structurele kosten in 2016 en 2017. In 2017 wordt de regeling geëvalueerd en volgen afspraken voor 2018 en verder.

Voorstel: Het restant van de extra uitkering wordt bij de jaarrekening 2016 bestemd naar 2017 ter dekking van de kosten in 2017. De bijdrage wordt verrekend met programma 10 'Veiligheid'

Decentralisatie en integratie uitkeringen

In de decentralisatie en integratie uitkeringen vinden enkele mutaties plaats en er worden enkele nieuwe uitkeringen toegevoegd. De decembercirculaire 2016 leidt voor de jaarschijf 2016 tot de volgende aanpassingen:

Specificatie integratie- en decentralisatie uitkeringen (x € 1.000)	Programma	2016
1. Innovatieve aanpak energiebesparing	8 Wonen	50
2. Verhoogde asielinstroom	4 Welzijn, gezondheid en zorg	877
3. Wmo	4 Welzijn, gezondheid en zorg	173
4. Maatschappelijke opvang	4 Welzijn, gezondheid en zorg	27
Totaal mutaties		1.127

Ad 1. Innovatieve aanpak energiebesparing

In totaal 20 gemeenten ontvangen als trekker in hun regio in 2016 elk een bijdrage van 50 duizend euro voor de uitvoering van regionale innovatieve aanpakken gericht op energiebesparing in de particuliere woningvoorraad. Het doel is om de verduurzaming van deze woningvoorraad op te schalen en te versnellen, met energieneutraliteit minimaal als stip op de horizon. Dit gebeurt in regionale coalities van gemeenten, bedrijven en andere stakeholders. De regio's die in aanmerking komen voor een bijdrage hebben - als onderdeel van het VNG-programma Innovatieve aanpakken rondom energiebesparing - één of meerdere regionale aanpakken voorgesteld die door een onafhankelijke commissie zijn getoetst en goedgekeurd. Groningen ontvangt in 2016 50 duizend euro.

Voorstel: Specifieke kortingen en uitzettingen via het gemeentefonds worden één op één doorgegeven aan de desbetreffende programma's. Het restant van de bijdrage van 50 duizend euro die in 2016 wordt ontvangen voor de aanpak van energiebesparing wordt bij de jaarrekening 2016 bestemd naar 2017 zodat het programma kan worden uitgevoerd.

Ad 2. Verhoogde asielinstroom

Zoals aangekondigd in de septembercirculaire 2016 zijn in de decembercirculaire 2016 de toekenningen opgenomen die gemeenten ontvangen over de periode juli tot en met oktober 2016. Groningen ontvangt over deze periode een bijdrage van 877 duizend euro (in totaal is over 2016 tot dus ver 1,5 miljoen euro ontvangen voor dit onderwerp).

¹ Groningen ontvangt bijvoorbeeld in 2016 nog extra middelen voor de verhoogde asielinstroom. Doordat deze middelen niet meer via een begrotingswijziging verrekend kunnen worden met het inhoudelijke programma leidt dit tot een voordeel op het gemeentefonds. Op het inhoudelijke programma (programma 4) worden de uitgaven verantwoord en leiden de uitgaven tot een negatief resultaat. De dekking staat in dit geval nog op het programma waarop het gemeentefonds wordt verantwoord (programma 13).

Voorstel: Specifieke kortingen en uitzettingen via het gemeentefonds worden één op één doorgegeven aan de desbetreffende programma's. Bij de jaarrekening 2016 wordt de extra toekenning van 877 duizend euro over 2016 meegenomen bij de resultaatbepaling op de verhoogde asielinstroom over 2016.

Ad 3. Wmo

De Wmo uitkering over 2015 (bestemd voor uitvoering van de 'oude' Wmo) wordt verhoogd met 173 duizend euro als gevolg van een actualisatie van de maatstaven. De uitbetaling hiervan vindt plaats in 2016. Voor de jaarschijf 2016 en verder zijn er geen wijzigingen.

Voorstel: Specifieke kortingen en uitzettingen via het gemeentefonds worden één op één doorgegeven aan de desbetreffende programma's. Bij de jaarrekening 2016 wordt de extra toekenning van 173 duizend euro over 2015 meegenomen bij de resultaatbepaling op het sociaal domein over 2016.

Ad 4. Maatschappelijke opvang

De verdeling over gemeenten voor de jaarschijf 2015 is gewijzigd door het gebruik van actuelere maatstafaantallen. Dit leidt tot een hogere uitkering van 27 duizend euro over 2015. De uitbetaling hiervan vindt plaats in 2016. Voor de jaarschijf 2016 en verder zijn er geen wijzigingen.

Voorstel: Aangezien het middelen betreft die de gemeente Groningen ontvangt in haar hoedanigheid als centrumgemeente wordt voorgesteld bij de jaarrekening 2016 de hogere uitkering te bestemmen naar 2017 voor gebruik door alle gemeenten. De mutatie wordt via de jaarrekening 2016 in de jaarschijf 2017 verrekend met programma '4 Welzijn, gezondheid en zorg'.

Ontwikkeling algemene uitkering

De accresraming 2016 blijft in de decembercirculaire 2016 ongewijzigd. Ontwikkelingen in de uitkeringsbasis leiden tot een voordeel van 772 duizend euro in 2016 ten opzichte van de stand gemeld bij de septembercirculaire 2016. Dit voordeel wordt grotendeels verklaard door een opwaartse bijstelling van het aantal verwachte lage inkomens en het aantal minderheden.

De wijzigingen in de uitkeringsbasis hebben een structurele doorwerking. De werkwijze ten aanzien van wijzigingen in de uitkeringsbasis is dat we deze koppelen (en verwerken) op grond van de mei- en septembercirculaire, omdat daarbij de uitkeringsbasis in zijn geheel wordt geactualiseerd en meerjarig inzicht wordt gegeven in de uitkeringsfactor (waarin de landelijke ontwikkelingen in de uitkeringsbasis worden verwerkt). Deze informatie is benodigd om de uiteindelijke doorwerking te berekenen.

Voorgaande jaren

De uitkeringen over 2014 en 2015 zijn opwaarts bijgesteld. Ten opzichte van de septembercirculaire 2016 levert dit een voordeel op van 368 duizend euro. Dit voordeel wordt uitgekeerd in de jaarschijf 2016 en wordt grotendeels verklaard door een hoger aantal lage inkomens in 2015 en lager vastgestelde WOZ waarden over 2014.

De ontwikkelingen in de algemene uitkering en de ontwikkelingen vanuit voorgaande jaren verklaren van het positieve verschil van 1,1 miljoen euro aan vrij besteedbaar resultaat op het gemeentefonds.

Ontwikkelingen in de jaarschijf 2017 en later

Taakmutatie armoedebestrijding ouderen

In 2017 en 2018 worden aanvullende middelen beschikbaar gesteld voor armoedebestrijding onder ouderen met een bijstandsuitkering. Het kabinet wil daarmee gemeenten meer financiële ruimte geven om ouderen in moeilijke situaties te kunnen helpen. Groningen ontvangt hiervoor in 2017 en 2018 jaarlijks een bedrag van 81 duizend euro.

Voorstel: Specifieke kortingen en uitzettingen via het gemeentefonds worden één op één doorgegeven aan de desbetreffende programma's. De extra middelen voor armoedebestrijding onder ouderen worden in 2017 en 2018 verrekend met programma 1 'Werk en inkomen'.

Decentralisatie en integratie uitkeringen

In de decentralisatie en integratie uitkeringen vinden enkele mutaties plaats en er worden enkele nieuwe uitkeringen toegevoegd. De decembercirculaire 2016 leidt voor de jaarschijf 2017 en 2018 tot de volgende aanpassingen:

Specificatie integratie- en decentralisatie uitkeringen (x € 1.000)	Programma	2017	2018
1. Armoedebestrijding kinderen	1 <i>Werk en inkomen</i>	1.117	1.117
2. Brede impuls combinatiefuncties/ buurtsportcoaches	<i>Algemene middelen</i>	-4	-4
3a. Decentralisatie AWBZ naar Wmo	4 <i>Welzijn, gezondheid en zorg</i>	60	Nnb
3b. Decentralisatie jeugdzorg	4 <i>Welzijn, gezondheid en zorg</i>	328	Nnb
Totaal mutaties		1.501	1.113

Ad 1. Armoedebestrijding kinderen

Het kabinet stelt vanaf 2017 structureel 100 miljoen euro beschikbaar voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Hiervan wordt 85 miljoen euro aan gemeenten beschikbaar gesteld. Op 11 november 2016 zijn hierover tussen het Rijk en de VNG bestuurlijke afspraken gemaakt. De extra middelen dienen als aanvullende impuls bovenop de reeds bestaande financiële middelen. Het beschikbare budget wordt verdeeld op basis van door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede. Voor uitkeringsjaar 2017 is de verdeling gebaseerd op gegevens over het jaar 2013. Jaarlijks zal in de meicirculaire steeds actualisatie plaatsvinden van de verdeling voor het jaar t+1 en verder. Groningen ontvangt vanaf 2017 structureel 1,117 miljoen euro.

Voorstel: Specifieke kortingen en uitzettingen via het gemeentefonds worden één op één doorgegeven aan de desbetreffende programma's. De extra middelen worden vanaf 2017 verrekend met programma '1 Werk en inkomen'.

Ad 2. Brede impuls combinatiefuncties/ buurtsportcoaches

Het landelijk aantal aangevraagde fte buurtsportcoaches en/ of combinatiefunctionarissen is hoger dan het beschikbare budget. De bijdrage voor Groningen wordt jaarlijks vanaf 2017 met structureel 4 duizend euro neerwaarts bijgesteld.

Voorstel: Mutaties onder de 15 duizend euro worden niet verrekend met de sector. Het structurele nadeel van 4 duizend euro vanaf 2017 komt ten laste van de algemene middelen.

Ad 3. Decentralisaties Sociaal Domein

In de septembercirculaire 2016 zijn aan de integratie uitkering Sociaal domein middelen toegevoegd vanaf 2017 vanwege het aflopen van het overgangsrecht voor de Wlz-indiceerbaren. Als gevolg van het aflopen van het overgangsrecht gaat een aantal cliënten terug naar het gemeentelijk domein. Hierdoor worden structureel middelen toegevoegd aan de integratie uitkering. In 2017 wordt 2,9 miljoen euro toegevoegd voor het onderdeel Wmo 2015 en vanaf 2018 wordt structureel 5,9 miljoen euro toegevoegd. Voor het onderdeel Jeugd betreft de toevoeging 30,4 miljoen euro in 2017 en structureel 60,8 miljoen euro vanaf 2018. In 2017 gaat het om de helft van het bedrag, omdat gemeenten vanaf 1 juli 2017 voor de betreffende groep verantwoordelijk worden.

In de decembercirculaire 2016 is de verdeling van de extra middelen voor 2017 over gemeenten bekend gemaakt. Groningen ontvangt voor het onderdeel Wmo 60 duizend euro en voor het onderdeel Jeugd 328 duizend euro. De verdeling vanaf 2018 vindt plaats via het objectieve verdeelmodel. Deze verdeling wordt bekend gemaakt in de meicirculaire 2017.

Voorstel: Specifieke kortingen en uitzettingen via het gemeentefonds worden één op één doorgegeven aan de desbetreffende programma's. De extra middelen worden vanaf 2017 verrekend met programma '4 Welzijn, gezondheid en zorg

Overige mededelingen/ ontwikkelingen

- Rijksvaccinatieprogramma;** Per 1 januari 2018 wordt, onder voorbehoud van parlementaire goedkeuring, het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) wettelijk verankerd in de Wet publieke gezondheid. Met deze wetwijziging wordt een deel van de uitvoering van het RVP onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van de gemeenten gebracht. Zo wordt de samenhang die reeds bestaat tussen de uitvoering van het RVP en de Jeugdgezondheidszorg, ook bestuurlijk geborgd. Om gemeenten in staat te stellen de kosten van de uitvoerende organisatie te vergoeden worden vanaf 2018 middelen toegevoegd aan de algemene uitkering. Het gaat om een bedrag in de orde van grootte van 28 miljoen euro. De verdeling hiervan wordt bekend gemaakt in de meicirculaire 2017.
- Huisvesting onderwijs asielinstroom;** De afgelopen periode is de instroom van asielzoekers fors toegenomen. Asielzoekers van 5 tot en met 17 jaar zijn leerplichtig. Scholen voor voortgezet onderwijs hebben soms onvoldoende fysieke ruimte om deze extra leerlingen op te kunnen vangen. In het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom van 28 april 2016 is afgesproken dat het Rijk in totaal 16 miljoen euro beschikbaar stelt ten behoeve van de huisvestingsvoorzieningen voor het voortgezet onderwijs. De decentralisatie-uitkering wordt verstrekt voor de huisvesting van voortgezet onderwijs aan leerplichtige asielzoekers die verblijven in (nood)opvanglocaties. Gemeenten kunnen voor een bijdrage in aanmerking komen via een aanvraag bij het COA. Het ministerie van OCW en het COA zullen gemeenten hierover binnenkort nader informeren. In de meicirculaire 2017 worden gemeenten over de verdeling van de beschikbare middelen geïnformeerd.
- Vrouwenopvang;** In aanvulling op de uitname in de meicirculaire 2016 zal de decentralisatie uitkering Vrouwenopvang in 2017 landelijk met 530 duizend euro worden verlaagd ten behoeve van de begeleiding van cliënten die vallen onder het Landelijke Arrangement van de VNG. Deze activiteit werd in 2015 en 2016 gefinancierd door de gemeente Leeuwarden vanuit de voormalige AWBZ-middelen. Nu deze middelen vanaf 2017 geleidelijk worden verdeeld via het objectieve verdeelmodel is sprake van financiering via de VNG. Verwerking vindt plaats in de meicirculaire 2017.
- EMU referentiewaarden² gemeenten 2017;** De EMU tekortnorm voor 2017 voor decentrale overheden (gemeenten, provincies en waterschappen) is vastgesteld op -0,3% van het bruto binnenlands product. Er is tevens afgesproken om voor 2017 geen EMU referentiewaarde per individuele decentrale overheid vast te stellen.

Al bovenstaande ontwikkelingen leiden tot de volgende begrotingswijziging voor de jaarschijf 2017:

Begrotingswijziging 2017									
Effecten decembercirculaire									
Betrokken directie(s)	Maatschappelijke Ontwikkeling / Gemeentefonds								
Naam voorstel	Effecten decembercirculaire								
Besluitvorming (orgaan + datum)	<titel en datum raad> (bij interne wijzigingen niet van toepassing)								
Incidenteel / Structureel	I/S								
Soort wijziging	Exploitatie								
Financiële begrotingswijziging									
Bedragen x 1.000 euro									
Deelprogramma	Programma	Directie	I/S	Lasten	Baten	Saldo voor res. mut.	Toev.res.	Onttr. res.	Saldo na res. mut.
01.2 Inkomens en armoedeverlichting	01. Werk en Inkomens	Maatschappelijke Ontwikkeling	I	81		-81			-81
01.2 Inkomens en armoedeverlichting	01. Werk en Inkomens	Maatschappelijke Ontwikkeling	S	1.117		-1.117			-1.117
04.2 Passende ondersteuning en zorg	04. Welzijn, gezondheid en zorg	Maatschappelijke Ontwikkeling	I	388		-388			-388
13.1 Algem. ink. & post onvoorzien	13. Algemene inkomsten en post onvoorzien	SSC 2	I		469	469			469
13.1 Algem. ink. & post onvoorzien	13. Algemene inkomsten en post onvoorzien	SSC 2	S		1.117	1.117			1.117
TOTALEN BEGROTINGSWIJZIGING				1.586	1.586	0	0	0	0
Inhoudelijk toelichting op de begrotingswijziging									
Zie voorstel									

² Voor het toegestane tekort van de gehele overheid worden jaarlijks referentiewaarden vastgesteld. Vervolgens wordt dit toegestane tekort verdeeld over de verschillende overheidslagen.

Vervolg

Bovenstaande financiële effecten zullen worden meegenomen bij de jaarrekening 2016 en de 1e voortgangsrapportage 2017.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter den Oudsten', written over a horizontal line.

de burgemeester,
Peter den Oudsten

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Peter Teesink', written over a horizontal line.

de secretaris,
Peter Teesink